

Kansen bieden, kansen grijpen

GroenLinks is een partij die staat voor groen en sociaal beleid. GroenLinks wil écht iets doen voor het milieu, door te investeren in schone energie en in een schone groene stad. GroenLinks wil gelijke kansen voor iedereen, arm of rijk, zwart of wit, jong of oud, vrouw of man, homo of hetero. We willen werk, onderwijs en welvaart eerlijk delen: ver weg en dichtbij.

Voor GroenLinks in Gouda waren de afgelopen vier jaar heel bijzonder. We hebben voor het eerst meebestuurd met een eigen wethouder. We kijken terug op een periode waarin we vaak heel tevreden waren, regelmatig goede compromissen konden sluiten en soms onze zin niet kregen. Een periode waarin ondanks de economische crisis veel bereikt is. Dit programma bevat onze inzet voor de volgende collegeperiode. Natuurlijk willen we dan graag weer onze verantwoordelijkheid nemen in het nieuwe college. En zo niet, dan zullen we vanuit de oppositie ons geluid laten horen.

Resultaten waar we trots op zijn
- Gouda scoort steeds beter op duurzaamheid
- Er worden weer huizen gebouwd
- Er is meer geld geïnvesteerd in armoedebeleid
- Er is een goed plan voor de huisvesting van scholen
- Er zijn meer buurtactiviteiten geweest

Het zijn geen gemakkelijke tijden. Veel mensen voelen zich onveilig door overlast en criminaliteit. Daarnaast is er sprake van toenemende verharding en intolerantie in onze stad. Veel Gouwenaren van Marokkaanse afkomst vragen zich af of ze nog wel welkom zijn en worden telkens weer aangesproken op de daden van enkelen. Wij erkennen dat er problemen zijn, maar blijven zoeken naar ontmoeting en verbinding en gaan niet mee in de harde taal. Want die lost niets op en maakt de tweedeling alleen maar groter.

De wereldwijde recessie zorgt voor een onzekere toekomst. Veel mensen vrezen voor hun baan of moeten al op zoek naar werk. Deze mensen willen we steunen en kansen bieden. Ook de gemeente krijgt het moeilijk en heeft door de crisis veel tegenvallers moeten opvangen en plannen moeten aanpassen. Hierdoor is er de komende periode niet veel geld om uit te geven. Dit verkiezingsprogramma bevat daarom geen dure en uitbundige plannen.

Juist daarom is het belangrijk om te blijven werken aan de stad die we willen zijn. Een stad waar ieder mens waardevol en belangrijk is. Een stad die kansen biedt aan mensen die dat nodig hebben. Kansen op ontwikkeling, persoonlijke groei, kansen om iets voor een ander te doen. Kansen voor duurzame groene oplossingen en de natuur in en om onze stad.

We willen ook een stad zijn die kansen grijpt. Er zijn ontzettend veel betrokken bewoners, organisaties en verenigingen die goede ideeën hebben. Laten we de kansen grijpen die zij ons bieden en ruimte bieden aan de dwarsverbanden die onze samenleving tot elkaar brengen. De gemeente besteedt veel aandacht aan maatschappelijke ondersteuning, reïntegratie, armoedebeleid, inburgering en welzijn. Laten we de kans grijpen om dat op de best mogelijke manier met elkaar te verbinden en de meest sociale keuzes te maken. Veel kansen liggen ook letterlijk op straat: de historische binnenstad, de vele initiatieven op het gebied van cultuur, het Groene Hart, de ligging aan het water en aan goede openbaar vervoer verbindingen, allemaal kansen voor open doel die wij niet willen missen.

Verspreid door dit programma vindt u een aantal GroenLinks Kansen. Concrete ideeën waar we mee aan de slag willen, zijn: Vrij Spelen, Groen Werkt, Zorgbedrijven, Stadsnatuur, het Gele Fietsen Plan, Gouda blijft ontmoeten en de Millenniumprijs. Stuk voor stuk zijn het ideeën die goed uitvoerbaar zijn en bijdragen aan een sociale, groene stad. GroenLinks heeft zin in de toekomst! Laten we samen kansen bieden en kansen grijpen waar we kunnen.

Mens en maatschappij

Wat GroenLinks betreft, is multicultureel Gouda een stad waar het fijn wonen is. Een stad waar men elkaar respecteert en waar iedereen, jong en oud, meedoet en kansen krijgt. Een stad waar men voor elkaar opkomt en discriminatie niet tolereert. Een stad waarin scholen en sportverenigingen een ontmoetingsplaats zijn voor de jeugd en hun ouders. Een stad waar bewoners meer bij elkaar betrokken raken en met elkaar de Goudse samenleving verdiepen.

Gouda is ook een stad waar hedendaagse cultuur wordt gecombineerd met de historische uitstraling. Een stad waar kunstenaars worden gewaardeerd. Een stad waarin zorgvuldig wordt omgegaan met ons cultureel erfgoed, en oude leegstaande gebouwen een nieuwe culturele bestemming krijgen. Een stad waar steun en waardering is voor de vele initiatieven van bewoners, instellingen en verenigingen.

1. GroenLinks hecht veel waarde aan de multiculturele samenleving die Gouda is. We maken ons zorgen over de verharding die hierin optreedt. Voor ons is ieder mens waardevol en welkom en we accepteren het niet als groepen worden gestigmatiseerd.
2. Het versterken van tolerantie en tegengaan van discriminatie vragen om permanente aandacht. Alle maatschappelijke instellingen hebben hierin een verantwoordelijkheid. Beginnend met de onderwijsinstellingen, worden met alle instellingen verdere afspraken gemaakt over hun bijdrage. Het Verzetsmuseum kan hieraan een goede bijdrage leveren.
3. Het antidiscriminatiebureau treedt meer naar buiten. We tolereren geen discriminatie van homo's, etnische of religieuze groepen, vrouwen, of wie dan ook. Aan de discriminatie in de horeca wordt bijzondere aandacht besteed.
4. Gouda kent een eeuwenlange traditie van gastvrijheid en tolerantie. In deze traditie past het dat Gouda goede ondersteuning biedt aan vluchtelingen en, als daartoe vanuit het rijk een verzoek komt, zich maximaal inspant om ook ruimte te bieden aan de opvang van asielzoekers.
5. Speelpleinen van scholen worden onderdeel van de openbare buitenspeelruimte, waar verschillende (sport-)activiteiten plaats kunnen vinden, onder begeleiding van wijkbewoners, vrijwilligers of de brede school.
6. Er komen meer natuurspeelplaatsen, met avontuurlijke en waterspelelementen. De speelvoorzieningen zijn er voor de kinderen. Daarom praten ze mee over hoe ze het leukst kunnen worden ingericht. Elk kind moet binnen 70 meter van zijn of haar huis veilig buiten kunnen spelen.
7. Scholen worden een echte ontmoetingsplaats voor kinderen en hun ouders. Door bijvoorbeeld samen bezig te zijn met het vieren van carnaval, suikerfeest en kerstfeest leren kinderen elkaar kennen.
8. Het onderwijs is gebaat bij adequate huisvesting en goed onderhoud. In een naargeestig gebouw kan onderwijs niet stimulerend zijn. Ook mogen de leerprestaties niet lijden onder een slecht binnenklimaat. Samen met het onderwijs worden plannen uitgewerkt om schoolgebouwen goed en duurzaam te onderhouden en benutten.
9. Elk kind moet de kans krijgen op allerlei manieren actief en passief met culturele uitingen kennis te maken. De

GroenLinksKans

Vrij spelen

De ideale speelplaats bestaat niet uit een wipkip, een schommel en een glijbaan. De ideale speelplaats daagt kinderen uit om te experimenteren met zand, water of ander materiaal. De natuurspeelplaatsen die in Gouda zijn en worden aangelegd zijn hier prachtige voorbeelden van. Maar ze zijn duur, en passen niet in de kleine ruimtes die we in veel wijken tot onze beschikking hebben. GroenLinks pleit er daarom voor om bij de inrichting van onze stad ook rekening houden met spelen. Zodat kinderen óók veilig en vrij kunnen spelen op de stoepen, in de poorten, in de parken en in het openbaar groen.

samenwerking tussen culturele instellingen en scholen kan door de gemeente gestimuleerd en gestuurd worden. De activiteiten van de Brede school worden uitgebreid, ook binnen schooltijd.

10. Gouda is een waterrijke stad. Daarom vinden we dat alle Goudse kinderen op 7-jarige leeftijd moeten kunnen zwemmen. De wachtlijsten voor zwemles moeten verdwijnen, en de gemeente zorgt voor betere voorlichting.
11. Het onderhoud en de toegankelijkheid van de gemeentelijke sportaccommodaties wordt waar mogelijk verbeterd. Er komen meer ongeorganiseerde en informele sport- en spelmogelijkheden in de openbare ruimte. Wandel- en fietsroutes worden regelmatig onder de aandacht gebracht.
12. Sportverenigingen krijgen steeds meer een maatschappelijke taak toegewezen. Veel verenigingen nemen die taak serieus en welwillend op. Maar zij kunnen die taak niet alleen volbrengen. De gemeente Gouda stimuleert een goede samenwerking tussen sport en welzijnswerk en ondersteunt sportverenigingen die zich actief inzetten voor groepen die zich nu onvoldoende thuis voelen bij de georganiseerde sport.
13. De waarde van de stad wordt verhoogd door een bloeiend cultureel klimaat. De culturele instellingen en evenementen zijn belangrijk voor Gouda. De gemeente kan faciliteren en waar nodig ondersteuning bieden. We moedigen de grote culturele instellingen aan om samen te werken en ook ruimte te bieden aan kleinschalige initiatieven en amateurkunst. Kruisbestuiving tussen bedrijfsleven en cultuur en tussen horeca en cultuur wordt gestimuleerd.
14. GroenLinks wil kunstenaars broedplaatsen bieden voor samenwerking en tentoonstellingen. Panden die (tijdelijk) leeg staan kunnen worden gebruikt als atelierruimte of krijgen een andere maatschappelijke functie.
15. Het Filmhuis is een culturele basisvoorziening en moet een goede plek in de binnenstad van Gouda hebben.
16. GroenLinks vindt leegstand van Goudse monumenten zonde en stimuleert het gebruik van bijvoorbeeld de Gouwekerk, het badhuis aan de Lange Groenendaal en de Jeruzalemkapel. De Garensponnerij moet behouden blijven voor culturele evenementen.
17. GroenLinks heeft de ambitie om zoveel mogelijk historisch water terug te brengen, zoals bij de Veerstal, het Nonnenwater en de Zeugstraat.

Werk en Welvaart

GroenLinks streeft naar een solidaire samenleving, waarin welvaart en middelen eerlijk verdeeld worden. Wij willen dat iedereen mee kan doen aan de samenleving en optimale kansen heeft om zich te ontplooiën en zijn leven zelf vorm te geven. Dat kan het beste door het verrichten van betaald werk. Maar ook mensen zonder werk moeten mee kunnen doen in de samenleving. Bijvoorbeeld door het volgen van een opleiding of cursus, of door vrijwilligerswerk te doen.

Mensen met een laag inkomen hebben onze steun nodig. We trekken het ons aan als mensen door gebrek aan geld in een isolement raken. De gemeente moet deze mensen actief benaderen en ze de kansen bieden die ze nodig hebben.

Er zijn de afgelopen jaren goede stappen gezet om de economische positie van Gouda te versterken. Gouda beschikt over een gezellig historisch centrum en een strategische ligging. GroenLinks wil graag dat Gouda een stad wordt voor kleinschalige, creatieve ondernemers, kunstnijverheid en ambachten, cultuur en evenementen.

Het is goed dat ondernemers samenwerken om het centrum aantrekkelijker te maken. Nieuwe winkels in het stationsgebied en een hotel bij het Bolwerk zullen nog meer bezoekers naar Gouda trekken. Daarnaast wil GroenLinks actief gaan werken aan de groene economie.

GroenLinksKans

Groen werkt

Milieu en economie zijn niet los van elkaar te zien. Nu de kredietcrisis haar sporen achterlaat in de financiële en industriële sector liggen er kansen om te werken aan een duurzame economie. Investeren in milieu betekent investeren in de werkgelegenheid van morgen. GroenLinks wil dat Gouda daaraan bijdraagt.

Waar de spoorzone niet bebouwd gaat worden, kan er een stadskwekerij komen, waar alle nieuwe stadsbomen kunnen opgroeien. Hier bieden we groene banen en stages. Het bevoorraden van de winkels in de binnenstad gaan we zo veel mogelijk doen met schonere, kleinere vrachtauto's en bakfietsen.

1. De sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Sociaal beleid heeft daarom prioriteit.
2. Bij de uitvoering van de Wet Werk en Bijstand is het uitgangspunt dat we mensen kansen willen bieden. Dat kan door betaald werk, vrijwilligerswerk of het volgen van een opleiding.
3. Er komen meer mogelijkheden voor ouderen om met plezier aan het werk te blijven of opnieuw in het arbeidsproces te stappen.
4. Ook jongeren bieden we kansen. Daarom zit iedere jongere op school of volgt een leerwerktraject. Schoolverzuim en schooluitval in het voortgezet onderwijs worden actief aangepakt.
5. Minimaregelingen als bijzondere bijstand, geld terug regeling, langdurigheidstoelage en kwijtschelding van belastingen kunnen met een simpele procedure worden aangevraagd en als het nodig is worden voorschotten verstrekt. De armoedegrens blijft gehandhaafd op 120% van de bijstandsnorm. We gaan actief op zoek naar stille armoede en zorgmijders.
6. GroenLinks scheidt samen met ondernemers betere voorwaarden voor een duurzame en groene economie. De economische crisis biedt kansen voor innovatieve en milieuvriendelijke bedrijvigheid en dienstverlening. We onderzoeken in welke sectoren de beste kansen liggen om meer groene en duurzame banen te creëren.
7. De gemeente is een maatschappelijk verantwoorde werkgever. Het personeelsbestand is een afspiegeling van onze bevolkingsopbouw. Ze stelt stageplekken beschikbaar en bij aanbestedingen wordt het creëren van stageplaatsen

als criterium meegenomen. Ze stimuleert diversiteitsbeleid op scholen en andere maatschappelijke instellingen.

8. Gouda is de ideale plek voor het organiseren van lezingen, discussies en expertmeetings over arbeid, klimaat, leven met water, duurzaam bouwen, multiculturele samenleving en creatieve dienstverlening of veiligheid. GroenLinks wil leven in de brouwerij!
9. Samen met de Ontwikkelmaatschappij Binnenstad, vastgoedeigenaren en ondernemers worden verloederde winkelstraten als de Wilhelminastraat aangepakt: via branchering, veiligheidsmaatregelen, inrichting en presentatie, actieve werving van kandidaten voor leegstaande panden, stimuleringsregelingen en een verbeterplan voor de openbare ruimte.
10. Gouda werkt aan een meer gastvrije uitstraling voor het winkelend publiek met nadruk op kwaliteit, ambachtelijkheid, de rijke historie en regionale identiteit. De gemeente zorgt voor schone en veilige winkelstraten. Ook ondernemers hebben een belangrijke rol en leveren via het ondernemersfonds een bijdrage.
11. De binnenstedelijke locaties worden beter benut voor creatieve bedrijvigheid. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om ruimte voor een ambachtelijke meubelmaker, fietsenmaker/verhuur, eetcafé, kunstenaar of creatieve dienstverlening. Vrije ruimtes in oude wijken en verouderde industriële omgevingen zijn hiervoor uitstekend geschikt.

Zorg en welzijn

Er wordt heel gemakkelijk gepraat over mensen die wel zelfredzaam zijn en mensen die dat niet zijn. Over mensen met werk en zonder werk, over jongeren die het goed doen en zij die problemen veroorzaken. Over allochtonen en autochtonen, homo's en hetero's. Mensen zijn goed in het maken van onderscheid. GroenLinks wil werk maken van het slaan van bruggen, het leggen van verbindingen en het overwinnen van tegenstellingen. Als mensen elkaar kennen hebben ze meer begrip voor elkaar en verdwijnen al die tegenstellingen naar de achtergrond.

Dankzij de vele vrijwilligers die Gouda rijk is, hebben we in Gouda voorzieningen als buurthuizen, sportverenigingen, begeleiding voor minder valide mensen, de voedselbank, culturele instellingen als Verzetsmuseum en Filmhuis, enzovoort.

Mensen die hulp nodig hebben vanwege een beperking of een probleem moeten die zo snel mogelijk krijgen. Het aanvragen van hulp moet snel en eenvoudig zijn. Het is de taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat mensen volwaardig mee kunnen doen in de samenleving en zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven.

Huiselijk geweld, kindermishandeling, vereenzaming, verloedering, intimidatie, bedreiging en discriminatie ondermijnen de sociale samenhang in een gemeenschap en moeten met kracht worden bestreden. Dat is niet alleen een taak van professionals, maar ook een verantwoordelijkheid van alle Goudse burgers.

1. Scholen en zorginstellingen vervullen een functie voor de buurt. Ze kunnen gebruikt worden door organisaties van bewoners, sport- en culturele verenigingen en stichtingen die een maatschappelijk doel hebben.
2. We maken een beheerderspool voor alle maatschappelijk vastgoed, waar zowel de instellingen, vrijwilligers als Promen een aandeel in leveren.
3. Wachtlijsten worden niet meer getolereerd. Dat geldt voor maatschappelijk werk, schuldhulp, sociaal raadslieden, alfabetiseringscursussen en Nederlandse taal, sociale werkplaatsen en stageplaatsen.
4. Het zorgloket biedt maatwerk aan mensen die ondersteuning nodig hebben, zoals huishoudelijke hulp of aanpassing aan hun woning, zodat mensen met een beperking volwaardig deel kunnen nemen aan de samenleving. De gemeente stimuleert een goede bereikbaarheid, toegankelijkheid en bruikbaarheid van woningen, vrijetijdsvoorzieningen, winkels, scholen, vervoer en informatie.
5. Mantelzorgers worden actief benaderd en krijgen betere ondersteuning.
6. Vrijwilligers worden met cursussen en gemeentelijke faciliteiten ondersteund.
7. GroenLinks wil dat woningcorporaties inspelen op de woonwensen van allochtone ouderen. Dit in nauwe samenwerking met diverse allochtone en autochtone belangenorganisaties.
8. Het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt een vraagbaak voor allerlei opvoedvragen, biedt snel hulp en zorgt voor een effectieve aanpak van problemen. Om iedereen te kunnen bereiken, komt er ook een digitaal loket. Het CJG nodigt ouders uit en biedt ruimte om eigen opvoedtips uit te wisselen.

GroenLinksKans

Zorgbedrijven

Op het platteland kennen we de zorgboerderijen. In Gouda maken we de stap naar zorgbedrijven. Als het midden- en kleinbedrijf banen, stageplaatsen en werkervaringsplaatsen beschikbaar stelt voor mensen met een beperking, dan worden ze gecompenseerd voor de begeleidingskosten. Daarmee steunen we meteen het midden- en kleinbedrijf.

9. We houden het aanbod van opvang voor dak- en thuislozen en verslaafden in stand. Als het nodig is, breiden we uit met een nieuwe locatie. Hierbij zorgen we wel dat we eventuele overlast in de omgeving bestrijden.
10. Er komt een project gericht op professionals voor het signaleren van huiselijk geweld, kindermishandeling, verwaarlozing, bedreiging en discriminatie.
11. De kwaliteit van de inburgeringscursussen moet en kan beter. Het is in het belang van zowel de gemeente als de inburgeraar dat er snelle, goede trajecten worden aangeboden aan nieuwkomers.

Ruimte en milieu

In 2006 kreeg Gouda een prijs voor het groenste bestuursakkoord van Zuid-Holland, een prijs waar GroenLinks trots op is. Veel beleid is inmiddels van papier naar werkelijkheid gegaan. Zo hebben we de boom-voor-een-boomregeling en de regentonsubsidie. Ook wordt zelfwerkzaamheid met gemeentegroen gestimuleerd en is de gemeente omgeschakeld naar groene stroom. Straks heeft Gouda de duurzame wijk Westergouwe en een duurzaam nieuw Huis van de Stad.

Nu is het tijd voor de volgende stap. Omdat milieuproblemen vaak ingewikkeld zijn durven sommigen de eerste stap niet te nemen. Kleine, praktische oplossingen worden terzijde geschoven omdat het niet *de* oplossing is. GroenLinks wil dit idee bestrijden. Elk beetje helpt en we kunnen niet wachten. De gevolgen van klimaatverandering dienen zich nu al aan: de riolering moet worden aangepast aan hardere regenbuien, energielasten gaan omhoog en de IJsseldijk moet worden verzwwaard.

We kunnen niet wachten, want een groene stad is ook een leefbare stad. Een stad waarin je schone lucht kunt inademen, er genoeg groen om je heen is, waarin je op een mooie lenteochtend de vogels kunt horen fluiten. Een stad waarin je het gevoel hebt dat er ruimte is, waarin je met de fiets sneller rondrijdt dan met de auto, een stad waarin genieten van het leven belangrijk is. Dat is het soort stad dat Gouda zou moeten zijn.

GroenLinksKans

Stadsnatuur

Milieuorganisaties en bewoners van Gouda zetten zich in voor meer stadsnatuur. Het gaat dan om dieren die bij de stad horen, maar de laatste jaren zeldzaam zijn geworden. Bijvoorbeeld de huismus, de gierzwaluw en de salamander. De gemeente kan dat ondersteunen. Ze geeft al voorlichting, maar kan meer doen in het beheer van openbaar groen en water en bij duurzaam bouwen en verbouwen. Het gaat niet om grote ingrepen, maar om aandacht voor ecologie en meedenken met lopende ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de groenstrook langs het spoor (van Goverwelle tot Gouweknoop), die kan toch bewuster worden ingeplant dan alleen als hondenuitloop? Of nestplaatsen voor huismus en gierzwaluw als standaard meenemen in (ver)bouwplannen.

In zo'n duurzame stad moet gewoond en gewerkt kunnen worden. We willen daarom kansen bieden aan duurzame bedrijven om zich in Gouda te vestigen. Voor woningzoekenden, van jong tot oud, alleenstaanden en gezinnen, moet er voldoende aanbod van woningen zijn. Keuzevrijheid staat voorop. Dat aanbod verzorgen we door nieuwbouw van sociale huurwoningen en door de doorstroming te bevorderen. Voor zowel nieuwbouw als bestaande bouw zetten we in op duurzaam bouwen. Hiervoor komen harde afspraken met ontwikkelaars en woningcorporaties.

1. Met groene maatregelen is nog veel winst te behalen op het gebied van duurzaamheid. Denk maar aan groene daken, zuinig omgaan met straatverlichting, stimuleren van het gebruik van deelauto's en elektrische auto's en meer zonnepanelen, zonnecollectoren en windmolentjes op daken. Gouda zet zich in om voorloper te blijven op het gebied van duurzaam bouwen.
2. Bij herontwikkeling van binnenstedelijke locaties, wordt de hoeveelheid openbaar groen vergroot. Groene gebieden en verbindingen in de stad worden behouden en uitgebreid. Groen wordt meer gecombineerd met water. Bij het groenbeheer in de stad wordt nog meer dan nu gekozen voor ecologisch beheer en de aanplant van

streekeigen bomen en struiken. Bomen moeten oud kunnen worden. Daarom wil GroenLinks meer aandacht voor goed groenonderhoud. Hierover worden meetbare afspraken gemaakt met Cyclus.

3. De gemeente zet zich vol in voor een 100% duurzaam inkoopbeleid, door zo veel mogelijk biologische of FairTrade-producten te gebruiken.
4. Het uitgangspunt "de vervuiler betaalt" wordt toegepast in de tarieven van de gemeente. De hoogte van de rioleringsheffing wordt aan watergebruik gekoppeld en mensen die minder huisvuil produceren betalen minder verontreinigingsheffing.
5. In Gouda zijn verschillende organisaties actief op het gebied van dierenwelzijn. GroenLinks wil in samenwerking met die organisaties werken aan een goed leven voor dieren in Gouda.
6. De gemeente zorgt voor gratis en onafhankelijk advies over energiebesparing in de eigen woning. Ook in veel huurwoningen kunnen energiebesparende maatregelen worden genomen. Hierover worden afspraken gemaakt met woningcorporaties. De totale lasten van de huurders moeten daarbij niet stijgen.
7. Met woningcorporaties worden sluitende afspraken gemaakt over inflatievolgend huurbeleid en het in stand houden van voldoende betaalbare huurwoningen.
8. Bijzondere wegen behouden hun karakter. Het gaat om wegen waar de historische ontwikkeling van Gouda is af te lezen, zoals de Bloemendaalseweg, de Winterdijk, de Voorwillense - en Achterwillenseweg, de Moordrechtse Tiendweg en de Goejanverwelledijk langs de IJssel.
9. De zuidelijke stadsrand biedt kansen. We blijven proberen de restauratie van de Stolwijkerschutsluis te realiseren en het gebied daarachter een recreatieve functie te geven. De haven bij het Tolhuis moet weer open worden gemaakt. Havenstad Gouda krijgt dan weer haar relatie met de rivier terug en de Krimpenerwaard wordt beter toegankelijk. Gouda werkt niet mee aan de plannen van de gemeente Ouderkerk voor een bedrijventerrein in het Veerstablok.
10. Westergouwe is een wijk in een diep deel van Nederland en heeft direct te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Daarom moet Westergouwe een overstromingsbestendige en zeer duurzame wijk worden. Ook aan kleinere nieuwbouwprojecten worden ambitieuze duurzaamheidseisen gesteld.
11. De Oostpolder wordt ingericht als landschapspark, waarbij het bijzondere veenweidelandschap wordt gerespecteerd. Er is geen plaats voor meer sportvelden dan de huidige drie DONK-velden.
12. Op prominente plekken langs de Gouwe en de Hollandsche IJssel staan zware industrieën. Dat is belangrijke historische werkgelegenheid, maar heeft ook nadelen, zoals stank- en stofoverlast, landschapsaantasting en zet een rem op andere functies in de omgeving. Uitbreiding van bestaande industrieën op problematische plekken wordt verboden en er komt een visie op alternatieve locaties en stimulering van verplaatsing. Milieuvergunningen worden beter gehandhaafd.
13. De Spoorzone is een fantastisch OV-knooppunt en is een uitstekende plek voor publieksfuncties, kantoren en vergaderfaciliteiten en winkels. GroenLinks blijft binnen de financiële mogelijkheden zoeken naar manieren om deze kwaliteiten van de Spoorzone te benutten en versterken.
14. Er komt een mooie entree van het station naar de binnenstad.
15. Om de binnenstad aantrekkelijker te maken als toeristisch, cultureel en winkelcentrum en de leefbaarheid voor de

GroenLinksKans

Gele Fietsen Plan

Gouda wil een echte fietsstad zijn. Dat is natuurlijk leuk als je hier woont, maar wat doe je als je als toerist of bezoeker uit de regio naar Gouda komt? Fietsen dus! De witte fiets is in Nederland sinds de jaren '60 bekend, maar is zeker niet achterhaald. Ook nu nog rijden er 1700 witte fietsen rond in het Park Hoge Veluwe. GroenLinks wil ook in Gouda witte fietsen. Of eigenlijk gele fietsen met gaten, want we zijn natuurlijk een kaasstad. Na aankomst per trein of auto pak je een gele fiets en kun je heerlijk de stad in, of een mooie tocht maken door het Groene Hart.

bewoners te vergroten maakt GroenLinks radicale keuzes. Het gebied binnen de singels wordt autoluw. De Veerstalroute wordt afgesloten voor doorgaand verkeer en bestaande sluiproutes worden afgesloten.

16. De bevoorrading van de binnenstad wordt geoptimaliseerd zodat alleen nog schone en kleinere vrachtauto's en bussen de binnenstad in gaan. Voor een goede circulatie van het autoverkeer wordt de doorstroming op de hoofdwegen verbeterd. Sluiproutes door wijken worden afgesloten.
17. GroenLinks wil dat Gouda een aantrekkelijke fietsstad wordt. Er komt een fijnmazig netwerk van fietsroutes door alle wijken. Op de fietshoofdroutes krijgt de fiets voorrang. Ook wordt er gewerkt aan betere aansluiting op toeristische fietsroutes in het Groene Hart en aan goede en veilige voetgangersroutes. Ouders worden gestimuleerd om hun kinderen op fiets naar school te brengen en we zorgen voor een veilige schoolomgeving.
18. De gemeente moet een actief parkeerbeleid gaan voeren. Parkeren moet kostendekkend zijn. GroenLinks is voor het instellen van een parkeerbelasting voor alle inwoners die hun auto in de openbare ruimte parkeren. In ruil daarvoor bouwen we slimme parkeervoorzieningen in de wijken en goede en goedkope parkeerplaatsen aan de rand van de stad voor onze bezoekers.

Veiligheid en betrokkenheid

Iedereen moet veilig kunnen wonen en leven in Gouda. Met deze stelling zal niemand het oneens zijn, maar de uitwerking hiervan is nogal eens punt van discussie. GroenLinks kiest voor duurzame veiligheid: oplossingen die, ook op de lange termijn, onze stad veiliger maken.

Een duurzaam veilige stad vraagt om zowel repressie als preventie. Mensen die zich niet gedragen worden opgepakt en gestraft. Zo wordt een criminele carrière onaantrekkelijker gemaakt. Overlast moet worden bestreden - door de politie, en waar het kan door buurtbewoners in staat te stellen elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag. Bij repressie is de huidige trend om steeds weer nieuwe, hardere maatregelen te nemen, liefst met de nieuwste technologische snuffjes. Deze maatregelen gaan ook ten koste van de privacy van de goedwillende burger. Wij staan daarom kritisch tegenover dit soort maatregelen en willen een optimale democratische controle op de inzet hiervan. Hoe zwaarder de maatregel, hoe zwaarder de argumentatie moet zijn.

De preventieve kant is nog belangrijker. We moeten kansen bieden door te zorgen voor opleiding en werk. Samenwerking tussen politie, justitie, zorg, onderwijs en welzijn moet ertoe leiden dat zoveel mogelijk jongeren uit de criminaliteit worden gehouden. Door betrokken buurtbewoners, van jong tot oud, die meedenken over hun eigen leefomgeving en hier ook inspraak in krijgen, zorgen we dat iedereen zich verbonden voelt met de eigen buurt en prettig kan leven. Want Gouda is een stad voor iedereen.

Wij beseffen dat Gouda niet altijd even goed in het nieuws is gekomen op gebied van veiligheid – hoewel niet altijd terecht. De resultaten die Gouda de afgelopen jaren heeft geboekt zijn hoopgevend, maar het beeld van Gouda als onveilige stad blijft. Wij willen dus ambitie zien, we moeten het beter doen dan de rest. Dat moet ook effect gaan krijgen op het gevoel van veiligheid. Want mensen die zich onveilig voelen, worden beperkt in hun vrijheid. Dat geldt ook achter de voordeur: aandacht voor huiselijk geweld blijft onverminderd onze aandacht houden.

1. GroenLinks wil dat iedereen in Gouda zich veilig voelt. De onveiligheidsgevoelens worden aangepakt samen met de bewoners. De wijkagent zorgt samen met buurtbewoners voor een veilig woonklimaat. Aan de ene kant moet er genoeg politie zijn om op te kunnen treden, aan de andere kant helpt de buurtbewoner door signalen door te geven aan de wijkagent zodat die onze veiligheid kan waarborgen.
2. Criminaliteit en overlast worden gericht bestreden. Het verhogen van de pakkans en voldoende aandacht voor het slachtoffer zijn van groot belang. GroenLinks wil terughoudend omgaan met instrumenten als preventief fouilleren, alcoholverbod, gebiedsontzeggingen en samenscholingsverboden.
3. We moeten op straat elkaar weer durven aanspreken. Voor een veilig gevoel moeten bewoners contact met elkaar hebben, elkaar kennen en op elkaar kunnen rekenen. Wijk-, buurt- en straatactiviteiten kunnen daarbij helpen. GroenLinks vindt dat de gemeente dit moet blijven stimuleren.
4. Problemen met hangjongeren lossen we liefst samen met jongeren en omwonenden op. Jongeren op straat kunnen voor veel overlast zorgen: lawaai, vuil, vernieling en verbaal en fysiek geweld. We willen dat niet negeren. Actieve, gemotiveerde jongeren zijn een voorbeeld voor de anderen en kunnen optreden als bruggenbouwer tussen jongeren en gemeente. Zo werken we samen met jongeren aan een beter functionerend jongerenwerk.

5. De gemeente maakt goede afspraken met woningcorporaties, politie, welzijnsorganisaties en bewoners over onderhoud en beheer. Er wordt actief toezicht uitgeoefend op naleving van regels en bestrijding van overlast. Het bijtijds kunnen signaleren van problemen kan een belangrijke bijdrage leveren aan een veilige en schone omgeving.
6. De aanpak van huiselijk geweld heeft onverminderd prioriteit. Bescherming bieden aan meisjes en vrouwen richt zich ook op veiligheid op straat en aandacht voor eerwraak, vrouwen in de prostitutie, of vrouwen die bedreigd worden door achterlating in het land van herkomst.
7. Er komen meer plekken voor jeugd en jongeren in de buurt, met twee doelen: de jeugd een ontmoetingsplek geven en de overlast voor de buurt in gezamenlijk overleg verminderen.
8. Het Keurmerk Veilige School wordt voor alle scholen in heel Gouda ingevoerd. Dat zorgt ervoor dat kinderen veilig zijn en zich veilig voelen op school.

GroenLinksKans

Gouda blijft ontmoeten

De samenleving individualiseert. GroenLinks ziet een taak voor de gemeente, daar waar sociale samenhang niet vanzelf tot stand komt. Daarom willen we het programma Gouda Ontmoet handhaven. Met relatief weinig middelen halen we veel resultaat. We moeten blijven investeren in betrokkenheid met elkaar.

Burger en bestuur

GroenLinks wil dat de politiek dichterbij de burgers komt. Bestuurders moeten meer kansen bieden aan burgers om actief mee te denken over de keuzes die er gemaakt worden. Er is vooruitgang geboekt met 'beginspraak': de gemeente is beter geworden in het betrekken van mensen bij het maken van plannen en bij de start van grote projecten. GroenLinks wil participatie nog laagdrempeliger maken, want je hoeft geen vergadertijger te zijn om mee te praten over je stad.

Sinds 2008 is Gouda millenniumgemeente. Dat betekent dat Gouda zich sterk maakt voor vermindering van de armoede in de wereld, eerlijke handel en een schoner milieu. GroenLinks is blij en trots dat Gouda hiervoor heeft gekozen. Want de wereld is groter dan Gouda en Nederland. Het is belangrijk dat we allemaal onze bijdrage leveren aan een groene, rechtvaardige wereld.

1. Samen met onze bewoners gaan we werken aan een nieuwe Stadsvisie, die de basis vormt voor verdere plannen in de stad. Dit doen we niet door in zaaltjes te gaan vergaderen maar door interactieve werkvormen.
2. De gemeente betreft de bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium bij plannen voor de woon- en leefomgeving. Het gemeentebestuur geeft hierbij concreet aan wat het doel is van het plan geeft meer invloed aan bewoners. Bovendien staat de gemeente open voor eigen initiatieven en ideeën van haar burgers.
3. De wijkteams zijn belangrijke partners bij het maken van plannen in de wijken. Zij bepalen samen met de andere partners de speerpunten waar in hun wijk aan gewerkt moet worden. Zo wordt in de ene wijk meer aandacht besteed aan groen of verkeer en in de andere wijk meer aan speelgelegenheid of sociale samenhang. Bij de uitvoering van werkzaamheden in de wijken worden wijkteams actief geïnformeerd en betrokken.
4. Het tarief voor de Onroerend Zaak Belasting gaat niet meer omlaag. Dat betekent dat huizenbezitters meer belasting betalen als hun huis in waarde stijgt. Dit is nodig omdat we ons hoge voorzieningenniveau willen handhaven.
5. De gemeente zorgt voor een goede dienstverlening. Het internet biedt mogelijkheden om de eigen dienstverlening te verbeteren. De gemeente gebruikt hierbij Open Standaarden.
6. Als de gemeente taken uitbesteedt, dan staat de kwaliteit van de te leveren diensten voorop. Daarom stelt de gemeente vooraf kwaliteitseisen en controleert de kwaliteit tijdens de uitvoering.
7. De samenwerking met Waddinxveen wordt verder geïntensiveerd. Gouda gaat samen met regiogemeenten actief zoeken naar projecten van Europese samenwerking en uitwisseling over ruimtelijke ordening en milieubeleid. Er wordt geld gereserveerd voor eigen bijdragen aan zulke Europese projecten.
8. In de regio wordt steeds meer samengewerkt op het gebied van economie, wonen en zorg. Ook in de gemeentes in onze regio zijn er fusies en samenwerkingsverbanden. Gouda moet op een verstandige manier positie kiezen tussen het Groene Hart en de

GroenLinksKans

Millenniumprijs

Niet alleen de gemeente werkt aan de millenniumdoelen. In de stad zijn een heleboel instellingen, bedrijven en verenigingen die óók hard werken aan duurzaamheid, armoedebestrijding en eerlijke handel. In Gouda of daarbuiten.

GroenLinks wil jaarlijks een prijs uitreiken aan lokale initiatieven die op een bijzondere manier bijdragen aan de millenniumdoelen.

zuidvleugel van de randstad. Gouda is een centrumgemeente en moet daarom investeren in samenwerking.

9. We zijn trots op onze projectrelatie met Ghana en Marokko en willen die graag verder uitbouwen.